

Najvažniji događaji zore

Dan Pedesetnice

„Na dan Pedesetnice sabraše se svi vjernici na jednom mjestu. Odjednom se s neba začu zvuk poput huke silne oluje i ispuni kuću u kojoj su sjedili. Zatim se pojavi nešto što je izgledalo kao plamen ili ognjeni jezici i spustilo se na svakoga od njih. I svi prisutni ispuniše se Duhom Svetim i počеше govoriti drugim jezicima, kako im je Duh Sveti davao tu sposobnost.“

Djela apostolska 2:1-4

Kršćanski svijet obično prepoznaje tri izvanredna događaja kao osnovu svojih vjerskih vjerovanja: čudesno Isusovo rođenje od njegove majke Marije; Isusovu smrt na križu Kalvarije; i Isusovo uskrsnuće "trećeg dana" u božansku duhovnu prirodu. Postoji i četvrti događaj od vitalne važnosti za kršćane - onaj koji, međutim, općenito ne uživa istu dubinu cijenjenja kakvu bi trebao imati. To je Pedesetnica, koja se dogodila pedeset dana nakon Isusova uskrsnuća. Naša je svrha u ovom razmatranju ispitati podrijetlo, pozadinu i, što je najvažnije, značenje ovog posebnog dana u povijesti kršćanske vjere.

Riječ "Pedesetnica" nalazi se samo tri puta u Bibliji i, budući da je grčke prirode, pojavljuje se samo u Novom zavjetu. Najpoznatija upotreba nalazi se u riječima našeg uvodnog teksta. Riječ se koristi kasnije u Djelima apostolskim 20:16: "Pavao je odlučio proći pored Efeza jer nije htio ostati u Aziji; jer je žurio, ako bi mu bilo moguće, da bude u

Jeruzalemu na dan Pedesetnice." Konačna upotreba riječi je u 1. Korinćanima 16:8: „Ovdje u Efezu ostat ću do blagdana Pedesetnice.“ U ova posljednja dva odlomka insinuira se da je Pedesetnica bila više od samo značajnog događaja opisanog u Djelima apostolskim, 2. poglavlje, o davanju Duha Svetoga. Pedesetnica je nastala kao jedan od židovskih blagdana opisanih u Starom zavjetu.

Starozavjetni blagdan

Ono što je u novozavjetno vrijeme postalo poznato kao Pedesetnica bio je jedan od tri godišnja izraelska blagdana. U Starom zavjetu poznavao se pod dva naziva - „Blagdan žetve“ i „Blagdan tjedana“. O njemu čitamo pod nazivom Blagdan žetve u Izlasku 23:14-16: „Tri puta u godini slaviti ćeš mi blagdan. Slaviti ćeš blagdan beskvasnih kruhova... I blagdan žetve [Pedesetnice], prvina svoga truda što si ga posijao na polju; i blagdan berbe, koji je na kraju godine, kad sabereš svoj trud s polja.“

Drugi spomen na ovaj blagdan nalazi se u Ponovljenom zakonu 16:9,10,16, gdje se naziva Blagdan tjedana. „Odbrojite sedam tjedana od trenutka kada počnete žeti žito u vrijeme žetve. Zatim slavite Blagdan žetve u čast Jahve, Boga svoga. Donesite mu dobrovoljni prinos prema blagoslovima koje ste primili od njega... Svake godine svaki čovjek u Izraelu mora slaviti ova tri blagdana: Blagdan beskvasnih kruhova, Blagdan žetve i Blagdan sjenica. U svakoj od ovih prigoda svi ljudi moraju se pojaviti pred Jahvom, Bogom svojim, na mjestu koje on odabere, ali ne smiju se pojaviti pred Jahvom bez dara za njega.“ Blagdan tjedana

spominje se i na još dva mjesta: Izlazak 34:22 i Brojevi 28:26-31.

Levitski zakonik, poglavlje 23, detaljno objašnjava točno kada se dogodio Pedesetnica, njezinu svrhu i zašto je opisan s dva naziva - Blagdan žetve i Blagdan tjedana. U stihovima 5-7 piše: „Četrnaestog dana prvoga mjeseca uvečer je Pasha Gospodnja. A petnaestog dana istoga mjeseca je Blagdan beskvasnih kruhova... Prvoga dana [prvog dana Blagdana beskvasnih kruhova - petnaestog dana prvoga mjeseca] imat ćete sveti zbor; nikakav teški posao nemojte raditi u taj dan.“ Ovaj prvi dan Blagdana beskvasnih kruhova trebao je biti „sveti zbor“, odnosno poseban dan subote. Dani subote bili su oni u kojima Izraelci nisu radili teški posao. U ovom slučaju, to nije bila tjedna subota sedmog dana, već posebna subota - sveti zbor Gospodinu.

Nastavljajući s Levitskim zakonikom 23:10,11, „Govori sinovima Izraelovim i reci im: ‘Kad dođete u zemlju koju vam dajem i požnjete njezinu žetvu, donesite snop prvina svoje žetve svećeniku. On će mahati snopom pred Jahvom da vam bude prihvaćen. Dan poslije subote svećenik će ga mahati.“ Ovo „mahanje“ snopa, ili šake, prvina izraelske žetve trebalo se obaviti šesnaestog dana prvog mjeseca, „dana poslije“ posebne subote, koja je bila petnaestog, kao što je prethodno navedeno.

U Levitskom zakoniku 23:15,16 piše: „Od dana poslije subote - dana kad donesete snop žita da se podigne kao posebna žrtva [šesnaestog dana prvog mjeseca] - odbrojite sedam punih tjedana [49 dana]. Nastavite brojati do dana poslije sedme subote, pedeset dana kasnije. Tada prinesite žrtvu novog žita Jahvi.“ Ovaj pedeseti dan bio je Blagdan tjedana

- ili Blagdan žetve. Naziva se Blagdan tjedana jer je datum blagdana određen brojanjem sedam tjedana, plus jedan dan, od vremena kada je prinesen snop prvih plodova. Osim toga, grčka riječ Pedesetnica znači „pedeseti dan“. Ovisno o židovskom računanju svake kalendarske godine, datum Pedesetnice može varirati između druge polovice svibnja i prve polovice lipnja. Na temelju izračuna iz Levitskog zakonika 23, odgovarajući datum za Pedesetnicu ove godine bio je 23. svibnja 2026.

Svrha izraelskog blagdana

Ovaj izraelski blagdan trebao je biti proslava zahvalnosti Bogu za prve plodove njihove žetve, otuda i drugi naziv, Blagdan žetve. Ovo je bila posebna žetva. Nije bila žetva povrća ili voća, već žetva žitarica - točnije pšenice. Prvi plodovi ove žetve bili su posvećeni Bogu. Tijekom ovog blagdana prinosile su se mnoge žrtve. Bilo je paljenica, prinosa mesa, prinosa pića, žrtava za grijeh i žrtava mira - sve se prinosilo kao proslava zahvalnosti Bogu za njihovu žetvu pšenice. Levitski zakonik 23:16-20

Posebna žrtva ovog blagdana trebala je biti „nova žrtva mesa“, kako je navedeno u stihu 16. Ova žrtva opisana je u Levitskom zakoniku 23:17: „Iz svojih prebivališta donijet ćete dva kruha prinosa od dvije desetine efe: neka budu od finog brašna; neka se peku s kvascem; to su prvi plodovi Jahvi.“ Izraelci su trebali prinijeti dva kruha napravljena od prvih plodova svoje žetve pšenice. Kruhove su trebali mahati pred Gospodinom kao zahvalu i posvetu njemu za obilje njihove žetve. Pedeset dana ranije također su mahali žrtvom pred Bogom, ali to je bila samo šaka prvih plodova. Sada su započeli stvarnu

žetvu pšenice i donijeli dva kruha, napravljena od onoga što su upravo požnjeli, da ih prinesu Gospodinu. Njihova žetva sada će se nastaviti sve dok se sva pšenica ne sabere.

Korespondencija s Novim zavjetom

Razlog za detaljan opis izraelskog Blagdana žetve, ili Blagdana tjedana, jest taj što se on posebno povezuje s novozavjetnim danom Pedesetnice. Prvo, primjećujemo korespondenciju vremena ovog blagdana. Kao što je ranije citirano iz Levitskog zakonika 23:5, 14. dan prvog mjeseca bio je izraelski Pasha. U Novom zavjetu to odgovara Isusovoj smrti kao većeg pashalnog janjeta - „Jaganjca Božjega koji odnosi grijeh svijeta.“ (Ivan 1:29). Isusova smrt dogodila se točno na isti datum. Ponovno se pozivajući na Levitski zakonik 23:10,11, dva dana kasnije, 16. dana prvog mjeseca, snop, ili šaka, prvih plodova mahnuo je pred Gospodinom. To odgovara Isusovom uskrsnuću, koje se također dogodilo dva dana nakon njegove smrti kao pashalnog janjeta. Baš kao što je prerekao, Isus je bio u grobu dijelove tri dana - dio 14., cijeli 15. i dio 16. dana prvog mjeseca, prema židovskom računanju. Matej 16:21; Luka 9:22

Apostol Pavao rekao je u 1. Korinćanima 15:20 da je Isus bio „prvi plodovi onih koji su usnuli“. On je bio snop, šaka prvih plodova - prvi koji je uskrsnuo od mrtvih u vječni život moćnom Božjom snagom. (Kološanima 1:18). Ovo simbolično „mahanje“ snopa prvina pokazalo je Božje prihvaćanje Isusove otkupiteljske žrtve, čiji je rezultat bilo njegovo uskrsnuće od mrtvih božanskom moći. Konačno, brojeći sedam subota plus jednu, ili pedeset dana, od Isusovog uskrsnuća, snopa prvina, dovodi nas do

Dana Pedesetnice, kako je zapisano u Djelima apostolskim, 2. poglavlje.

Kao što je izraelski blagdan bio posvećenje prvih plodova njihove žetve pšenice, tako je i Duhov dan obuhvaćao posvećenje većih prvih plodova - „duhovne pšenice“ Bogu. Crkva, sastavljena od vjernih kršćana, trebala je biti uključena kao dio klase prvih plodova. Isus je bio „prvi“ od klase prvih plodova, ali crkva je također, kako je navedeno u Jakovu 1:18, „vrsta prvih plodova“. Ivan Otkrivenje također govori o vjernim kršćanima kao „prveninama“ u Otkrivenju 14:4, gdje ih opisuje kao „otkupljene od ljudi, prvine Bogu i Jaganjcu“. Ovo posvećenje crkve započelo je na Duhove, kada je simbolično mahnuta, odnosno prikazana, pred Nebeskim Ocem kao posvećena njemu.

Gledajući Duhove, to je bio vrhunac tri vrlo važna i vitalna događaja u Božjem planu. Prvi je bila otkupna cijena, koju je Isus dao kada je umro kao odgovarajuća cijena za Adama na križu. (1. Timoteju 2:5,6). Drugi od ovih izvanrednih događaja bilo je Isusovo uskrsnuće moćnom Božjom silom. (Efežanima 1:19-21). Treći je bio Dan Pedesetnice - dan posvećenja buduće crkve Nebeskom Ocu.

Dan Pedesetnice

Događaji koji su obuhvaćali Dan Pedesetnice su brojni. To nije bio samo dan kada je Duh Sveti sišao na crkvu. To se doista dogodilo, a blagodati nisu bile samo za one koji su tada bili prisutni, već su se proširile kroz cijelo razdoblje od tada, na one koji su prihvatili posvećenje svojih života Bogu.

Za onih sto dvadeset Isusovih sljedbenika okupljenih u gornjoj sobi koji su mu posvetili svoje živote, Dan

Pedesetnice značilo je mnogo toga. (Djela 1:15). To je značilo da je Bog prihvatio njihovo posvećenje njemu. To je značilo da su sada opravdani u njegovim očima. To je značilo da će sada započeti njihov život žrtve i to je značilo da se dogodilo začće Duha Svetoga. Kao rezultat toga, oni će sada biti Nova stvorenja u Kristu Isusu. Rimljanima 5:1; 12:1; 1. Petrova 1:3; 2. Korinćanima 5:17

Dan Pedesetnice također je bio od velikog značaja za sve prave kršćane sve do danas. Označavao je otvaranje „visokog poziva Božjega u Kristu Isusu“. (Filipljanima 3:14). Pedesetnica je također označavala pomazanje ili posvećenje crkve kao klase da bude Božje „kraljevsko svećenstvo“. (1. Petrova 2:9). Pokazala je da je sada otvorena prilika za svakog pojedinog budućeg člana tog svećeništva da primi stvari koje su primali oni u gornjoj sobi - Božje prihvaćanje njihovog posvećenja, opravdanje, početak njihove žrtve i začće Duha Svetoga. Od Pedesetnice, svaki budući član kraljevskog svećenstva došao je u isti odnos zbog događaja koji su se tada dogodili.

Može se čak reći da je na Pedesetnicu započeo proces vraćanja čovjeka u sklad i naklonost s Bogom, počevši od crkve. Doista, Pedesetnica je bila prvi vanjski dokaz čovječanstvu da je Bog pripisao dobrobiti otkupnine koju je Isus dao. Rimljanima 4:16-25

Duh Sveti

Razumijevanje izlivanja Duha Svetoga ključno je za razumijevanje punog značaja Pedesetnice. Što je Duh Sveti? Općenito govoreći, Duh Sveti je nevidljiva sila i utjecaj Boga. Oduvijek je postojao.

Bog je oduvijek do vijeka, pa je stoga i njegova sila i utjecaj - njegov Duh Sveti - također oduvijek do vijeka.

Međutim, postoji dublje značenje Duha Svetoga kada se odnosi na predane kršćane. Za njih se Duh Sveti može definirati kao sveti i pravedni utjecaj i sila Boga koja daje iskrnu života, hrani i upravlja njihovim novim životom „u Kristu“. (2. Korinćanima 5:17). Riječ „duh“ dolazi od grčke riječi pneuma i znači „dah“. Da bismo pojednostavili definiciju Duha Svetoga za kršćanina, može se usporediti s onim što je dah života za fizičko tijelo. Tijelo mora imati fizički dah života. Ako se dah oduzme prirodnom tijelu, ono umire u roku od nekoliko minuta. Slično tome, bez Duha Svetoga - Božjeg svetog i pravednog utjecaja - kršćanski novi život u Kristu ne može živjeti, razvijati se i rasti do zrelosti.

Duh Sveti na Pedeseticu

Djela apostolska, poglavlje 2, opisuju što se dogodilo na Pedeseticu u vezi s davanjem Duha Svetoga. Stihovi 2-4 glase: „Odjednom se s neba začuo zvuk kao huk silne oluje i ispunio kuću u kojoj su sjedili. Zatim se pojavilo nešto što je izgledalo kao plamen ili jezici vatre i spustilo se na svakoga od njih. I svi prisutni bili su ispunjeni Duhom Svetim i počeli su govoriti drugim jezicima, kako im je Duh Sveti davao tu sposobnost.“

Zašto je Bog pružio takvu vanjsku demonstraciju davanja Duha Svetoga kao „zvuk s neba“, „huk silne oluje“, „što je izgledalo kao plamen ili jezici vatre“ i govorenje drugim jezicima? Postojala su dva razloga zašto je to učinjeno.

Prvo, to je bilo svjedočanstvo prisutnima. Izvještaj kaže: „U Jeruzalemu su živjeli Židovi, pobožni ljudi iz svakog naroda pod nebom.“ Mnogi Židovi putovali su u Jeruzalem jer je to bio jedan od njihovih blagdana. Kad je davanje Duha Svetoga aktiviralo apostole i počeli su govoriti [ili možda biti razumjeli] drugim jezicima, to je bilo svjedočanstvo svima okupljenima. (Djela 2,5-6). Mnogi su bili zapanjeni i pitali se što to znači. Drugi su optužili apostole da su pijani. To je navelo Petra da ustane i progovori mnoštvu. Citirao je proroka Joela i Psalme, dajući prekrasno svjedočanstvo o Božjem planu, usredotočenom na Isusa. (Djela 2,12-40). Rezultat tog svjedočanstva naveden je u Djelima 12,41. „Istog dana pridruži im se oko tri tisuće duša.“

Drugo, davanje Duha Svetoga na Pedesetnicu bila je demonstracija Božje moći i utjecaja kakav se nikada prije nije vidio u njegovom ljudskom stvorenju. Ta je moć na poseban način počivala na apostolima po tome što su im dani razni „darovi“. Apostol Pavao je u 1. Korinćanima 12:28-30 identificirao neke od tih darova kao: „darove iscjeljenja, pomoći, upravljanja, raznolikost jezika... čudesa.“ Sve je to bio dio vanjskih darova Duha Svetoga koji su dani kako bi se pomoglo u uspostavljanju Rane Crkve i autoriteta apostola. Bili su to ogromna demonstracija Božje moći i utjecaja na njih, očitujući njegov autoritet u njihovo ime.

Veće značenje

Koliko god ove demonstracije bile izvanredne, koliko god uzbudljive bile darove, i premda su u jednom danu dodali tri tisuće potencijalnih članova njihovom broju, ništa od toga nije bilo najvažnije značenje Pedesetnice. Veće značenje Pedesetnice odnosilo

se na glavno djelo Duha Svetoga, koje je trebalo biti unutarnje. Ovo djelo čovjek nije trebao vidjeti. Zapravo, to je trebalo biti djelo razvoja života Novog Stvorenja svakog pojedinog člana „tijela Kristova“. 1. Korinćanima 12:27

Najznačajniji događaj povezan s Danom Pedesetnice bilo je osobno začće svakog od učenika Duhom Svetim. U 1. Korinćanima 12, Pavao raspravlja upravo o toj temi. Nakon što je u prethodnim stihovima prepričao različite darove Duha, u 1. Korinćanima 12:31 navodi: „Žudite za najboljim darovima, a ja vam pokazujem još bolji put.“ Taj „još bolji put“ bio je tema sljedećeg poglavlja, 1. Korinćanima 13, u kojem se apostol isključivo usredotočio na karakternu osobinu ljubavi. Ljubav je zbroj plodova Duha, u kojima je opisan razvoj novog života u Kristu (Galaćanima 5:22,23). To je bio bolji put, bolje djelo Duha Svetoga i najveće značenje Pedesetnice.

Djela Duha Svetoga

Unutarnje djelo Duha Svetoga, koje je Pavao sažeo kao ljubav, spominje se u mnogim stihovima Novog zavjeta. 8. poglavlje Rimljanima sadrži detaljnu raspravu o Duhu Svetome, koja daje mnogo prosvjetljenja i vodstva Kristovim sljedbenicima. Izraz „Duh Sveti“ ili „Duh“ spominje se dvadesetak puta samo u ovom poglavlju. Djela Duha Svetoga kako su ovdje opisana mogu se podijeliti u deset područja.

1. Rimljanima 8:1,2 govori o Duhu Svetom kao o „zakonu“, zakonu života. Kršćanin mora imati Duha Svetoga - zakon života - ili Novo Stvorenje umire. Ovi stihovi glase: „Stoga sada nema osude onima

koji su u Kristu Isusu. ... Jer zakon Duha života u Kristu Isusu oslobodio me od zakona grijeha i smrti.“ Ovaj odlomak ne samo da kaže da je Duh Sveti „zakon“ života, već je i oslobodio Isusove sljedbenike od tog drugog zakona pod kojim su prije bili - „zakona grijeha i smrti“.

2. Duh Sveti je utjecaj kojim čovjek hodi i misli. Rimljanima 8:4-6 to ističe: „Da se pravednost Zakona ispuni u nama koji ne hodimo po tijelu, nego po Duhu. Jer oni koji su po tijelu, teže za onim što je tjelesno, a oni koji su po Duhu, za onim što je Duha. Jer tjelesno je smrt, a duhovno je život i mir.“

3. Začeće Duha Svetoga utjelovljuje misao „Krist u vama, nada slave.“ (Kološanima 1:27). Rimljanima 8:9,10 aludira na to, rekavši: „Niste u tijelu, nego u Duhu, ako Duh Božji prebiva u vama. Ako tko nema Duha Kristova, nije njegov. Ako je Krist u vama, tijelo je mrtvo zbog grijeha, ali Duh je život zbog pravednosti.“ Ovaj Sveti Duh Božji ili, kako ga Pavao dodatno naziva, „Duh Kristov“, mora biti „u“ njegovim sljedbenicima. Krist nije doslovno u nama. To je njegov duh začeca, njegov utjecaj, koji je u našem srcu i koji nas motivira. 1. Ivanova 2:27

4. Četvrto djelo Duha Svetoga opisano je u Rimljanima 8:11, gdje piše: „Ako Duh onoga koji uskrisi Isusa od mrtvih prebiva u vama, onaj koji uskrisi Krista od mrtvih oživjet će i vaša smrtna tijela Duhom svojim koji prebiva u vama.“ Duh Sveti „oživljava“ - daje život. Daje čovjeku priliku da služi Bogu, da razumije njegovu Istinu, da bude prihvatljiva žrtva i na kraju će dati „vijenac života“ onima koji su vjerni čak i do smrti. Otkrivenje 2:10

5. Djelovanje Duha Svetoga na naše umove pomaže nam u umrtvljivanju ili usmrćivanju djela našeg palog tijela. Rimljanima 8:13 kaže: „Ako živite po tijelu, umrijet ćete; ako li Duhom mrtvite djela tijela, živjet ćete.“

6. Još jedno djelo Duha Svetoga navedeno je u Rimljanima 8:14: „Oni koji se daju voditi Duhom Božjim, oni su sinovi Božji.“ Duh Sveti vodi i usmjerava kršćanina. To se može smatrati Božjom providonosnom brigom za njegove sljedbenike. Njegov Duh Sveti ostvaruje tu brigu tako što je sa svojim sljedbenicima na svakom koraku uskog puta. Pjesnik himne je napisao: „Radije ću s Bogom u tami hoditi nego sam u svjetlu.“ Božji narod to može reći jer je Duh Sveti - njegov providonosni utjecaj i moć - taj koji vodi i usmjerava njihove živote.

7. Začeće Duha Svetoga je jamstvo sinovstva. Rimljanima 8:15 kaže: „Niste primili duha ropstva da se ponovno bojite, nego ste primili Duha posinstva [sinovstva] u kojem vičemo: Abba, Oče!“ Kakvo jamstvo Duh daje Kristovim sljedbenicima da su djeca Božja!

8. Rimljanima 8:16 kaže: „Sam Duh svjedoči s našim duhom da smo djeca Božja.“ Ovo je tvrdnja da su naš duh, naše srce, naši motivi, koji su predani Gospodinu u posvećenju, na istoj „valnoj duljini“, takoreći, s Bogom - to jest, „svjedoče“ sa Svetim Duhom. Kada oni zajedno svjedoče, to je izjava da imamo iste ciljeve koje Bog, po Svetom Duhu, namjerava u nama.

9. Sveti Duh nas ne sprječava da sudjelujemo u kušnjama i „uzdasima“ sadašnjeg života dok smo u tijelu. Istina je da Božja moć može postići sve i on bi

možda mogao upotrijebiti svog Svetog Duha da nas spriječi da prođemo kroz kušnje i uzdahe tijela. Međutim, to nije u našem najboljem interesu. Ovaj aspekt Duha Svetoga prikazan je u Rimljanima 8:23: „Mi, koji imamo prvine Duha, u sebi uzdišemo i iščekujemo posinstvo, otkupljenje tijela svoga.“

10. Rimljanima 8:26,27 kaže: „Duh također pomaže u našim slabostima. Jer ne znamo što bismo trebali moliti kako treba. Sam Duh posreduje za nas neizrecivim uzdasima. A onaj koji ispituje srca zna kakva je namjera Duha, jer posreduje za svete po volji Božjoj.“ Duh Sveti, dok svjedoči s našim duhom, pomaže nam u onim trenucima kada nam je teško moliti se Ocu kako bismo željeli ili ne znamo za što bismo trebali moliti. Kao što stih kaže, duh posreduje „po volji Božjoj“.

Ispunjeni Duhom

Apostol Pavao nas je upozorio da ne "gasimo" Duha - namjerno se odričemo životvorne moći Novog Stvorenja. (1. Solunjanima 5,19). Moramo biti na oprezu čak i zbog djelomične svojeglavosti u tom pogledu. "Ne žalostite Duha Svetoga Božjega", kaže Pavao u Efežanima 4,30. Umjesto toga, nastojmo postići najveću moguću mjeru Božjeg utjecaja i moći - "biti ispunjeni Duhom". (Efežanima 5,18). Dakle, budući vjerni čak "do smrti", možemo istinski cijiniti značaj Pedesetnice i njezinih blagoslova za kršćane koji su posvetili svoje živote da slijede Isusove stope žrtve, patnje i služenja Nebeskom Ocu.